

Posudek vedoucího práce k bakalářské práci Josefa Vysokého „Slovotvorba slovesa v ruském *matu*“

Ve své bakalářské práci se autorka ujal tématu, které už dlouho dráždí myslí rusistů a slavistů – ruský *mat* a zvláště jeho slovotvorný potenciál. Ačkoliv v běhu let vznikla řada prací (původně více v zahraničí, nyní již i v Rusku), jsou zde stále ještě příliš neprobádaná pole. To souvisí i s tím, že se výrazně změnila možnost dokládání lexikálně i slovotvorně specifitějších tvarů z této oblasti jazyka, samozřejmě díky dostupnosti velkého počtu spontánně vzniklých a neredigovaných psaných textů na internetu.

Předložená práce je dělena na úvod (s. 9-11), který hlavně rýsuje motivaci tématu a cíl a strukturu práce, první kapitolu s definicí ruského *matu* a jeho popisem z areálového hlediska (s. 12-24), druhou kapitolu o slovotvorných prostředcích v oblasti sloves ruského *matu* (s. 25-35) a třetí kapitolu o sémantice nasbíraných sloves, zejm. v souvislosti s jejich slovotvornou strukturou (s. 36-46). Tato kapitola obsahuje i krátké hodnocení dosavadního lexikografického zpracování sloves *matu*. Čtvrtá kapitola je věnována srovnání ruštiny a češtiny v oblasti neobscénně použitých původně obscénních slov a jejich slovotvorného potenciálu (s. 47-50). Práce končí závěrem (s. 51-52), seznamem použité literatury (s. 53-55) a přílohami. Příloha 1 přináší analyzovaný materiál setříděný podle lexémů (96 dokladů sloves z *matu*, s přiměřeným kontextem), příloha 2 pak rozděluje všechna analyzovaná slovesa do sémantických skupin.

Předloženou práci lze hodnotit velmi kladně: autor si sám vybral téma, samostatně vypracoval koncepci práce, vytvořil teoretický základ z existující literatury k tématu (a to nikoliv pouze v užším smyslu o *matu*, ale v širším smyslu o slovotvorbě, sémantice atd.), nasbíral dostatečný počet dokladů (většinou z internetu) a provedl jejich analýzu. Tato analýza je na solidním základu, ve slovotvorbě se autor opírá většinou o akademickou RG (1980), zohledňuje však i jiná stanoviska, kde nutno, se vymezuje proti tomu či onomu postupu (např. na s. 20n. ohl. užšího či širšího chápání *matu* nebo na s. 29 ohl. otázky konverzní slovotvorby u sloves, resp. chápání tvarotvorného sufixu sloves jako slovotvorného). S takovým koncepčním rozhodnutím čtenář může souhlasit nebo také nemusí, v každém případě ho autor udělá s dostatečným nadhledem, čímž dokazuje svou odbornou zralost. Tu lze spatřit i v dílčích poznámkách, např. v úvaze o potenciální existenci nedoložených (ale z hlediska slovotvorného řetězu předpokládaných) substantivech na s. 32; zejm. pro výrazně nespisovnou a tudíž explicitně nekodifikovanou varietu, jako je ruský *mat*, jsou takové úvahy důležité. V této souvislosti se jeví jako plodné vzhledem k tématu využívání literatury o hovorové ruštině (*русская разговорная речь*), zejm. klasické Zemské (s. 27nn.). Inovativní je čtvrtá kapitola, která se snaží o srovnání ruštiny s češtinou alespoň v několika základních rysech, zde se ukazují cesty pro další práce v této oblasti v budoucnosti

Práce neobsahuje z mého hlediska žádná zásadní negativa, jenom okrajově připomínám, že formulace „A. V. Isačenko, který popřel a vyvrátil do té doby časté domněnky o

předponách, které pozbyly konkrétní lexikální význam a staly se pouhými ukazateli vidu“ je asi příliš apodiktická, existence či neexistence „prázdných“ vidových předpon je dodnes živě diskutovaným tématem ve slovanské aspektologii. Zajímavá je otázka prefixu *уз-*, k níž se autor na několika místech dostává (např. s. 33): oproti jiným prefixům církevněslovanského původu je tento prefix mnohem produktivnější, a tak asi není náhoda, když zrovna tento prefix se objevil okrajově i mezi slovesy z *matu*.

Práce je i formálně velmi pečlivě zpracovaná, neobsahuje téměř překlepy (angl. *funtion* na s. 28) a vykazuje přiměřený, přesný a stylisticky adekvátní lingvistický metajazyk.

Bakalářskou práci Josefa Vysokého „Slovotvorba slovesa v ruském *matu*“ doporučuji k obhajobě a navrhuji v případě úspěšné obhajoby její hodnocení stupněm 1 – „výborně“.

V Praze, dne 31. 8. 2016

(Markus Giger)